نيم ليم في غرم و • • يكانه مرادى لاكه

سبزه توی آینه نگاه کرد و داد کشید: «ای داد! نصف سرم سبز نشده! حالا چه کار کنم؟ آخه سفرهی هفتسین و سبزهی کچلکی؟ می شه؟» سیب گفت: «خُب اون روبان رو از دور گردنت باز کن، بذار روی کچلی هات که معلوم نشه!» سبزه همین کار را کرد؛ امّا قلقلکش گرفت. همین طور که هرهر می خندید گفت: «آخه سفرهی هفتسین و سبزه یقلقلکی؟ می شه؟»

می شه، پُف می کنه. دیگه کسی نمی فهمه کچلی!» سبزه همین کار را کرد. بعد توی آینه به خودش نگاه کرد و جیغ کشید: «آخه سفرهی هفتسین و سبزهی پُف پُفکی؟ می شه؟»

ماهی قرمز گفت: «اگه سرت رو خیس کنی و سبزههای این طرف رو بخوابونی اون طرف، کچلیهات معلوم نمی شه!» آن وقت خودش شالاپ و شلوپ، یک عالمه آب ریخت روی سر سبزه. سبزه، سبزههایش را کج کرد، بعد توی آینه نگاه کرد و با اخم گفت: «آخه سفرهی هفتسین و سبزهی کَجَکی؟ می شه؟»

دیگر چیزی به فکر کسی نمیرسید. سبزه اخم کرد و گوشهی سفره، زیر آفتاب نشست. یکدفعه سنجد فریاد کشید: «وای نگاه کنین. سر سبزه داره تند و تند سبز میشه!» سبزه دوید و به آینه نگاه کرد. بعد زیر لب غُر زد: «آخه سفرهی هفتسین و سبزهی هولهولکی؟ میشه؟» همهی سینها با هم فریاد کشیدند: «آره، میشه! میشه! میشه!»

م کلِر ژوبرت

صبا گفت: «مامان بزرگ! همه را چیدم.» و از کنار سفره بلند شد. آن وقت شیشهی سرکه یواشکی راه افتاد. از سفره بیرون رفت و پشت کمد قایم شد. یکدفعه به فرش گیر کرد و زمین خورد. تندی بلند شد، ولی نصفش روی زمین ریخت.

مادربزرگ از توی آشپزخانه گفت: «ببین چیزی را فراموش نکردی؟» صبا کنار سفره برگشت و سینها را شمرد. دید یکی کم است. دنبال بویی که دماغش را قلقلک میداد رفت و شیشهی سر که را دید.شیشه خواست فرار کند، ولی صبا جلو پرید و دستهاش را گرفت. شیشه توی دست صبا وول خورد و با ترشرویی گفت: «ولم کن! نمى خواهم مثل سيخ اين جا بايستم. مسخره است!» صبا از توی کشو یک روبان قرمز پیدا کرد. آن را دور گردن شیشهی سرکه پاپیون زد. بعد شیشه را روی سفره جلوی آینه گذاشت و گفت: «ببين چەقدر قشنگ شدى! حالا مىمانى؟» مادربزرگ از توی آشپزخانه گفت: «چیزی گفتی صبا؟» شیشهی سر که خوب به خودش نگاه کرد. بعد شکمش را جلو داد. سبزه و سکه و سیب و سیر و سنجد و سمنو را کنار زد. وسط سفره ایستاد و گفت: «خب،من که بی کار نیستم. پس کی عید می شود؟»

سنبـل سنبل از سفره پرید مثل موشک به هوا ناگهان خورد به سقف ریخت گل بر سر ما (ناصر کشاورز)

سیـر سیر خوشبو شده بود به همه پُز میداد عطر او بویی تند از گل رُز میداد (ناصر کشاورز)

آينه

آینه توی دلش هفتسین را چیده مثل غولی گُشنه سفره را بلعیده

سمـاق

گوشهی سفرهی عید غصّه میخورد سماق کاش میشد برود پیش کوبیدهی چاق (طیبه شامانی)

سنجد سنجد قرمز پوش با عصا راه افتاد هفتسین را بوسید به همه عیدی داد (طیبه شامانی)

سمنو سمنو حاضر شد برود مهمانی بخورد یک دل سیر گندم مجّانی (مهری ماهوتی)

سبزه <mark>سبزه با</mark> خوش حالی <mark>رفت آرای</mark>شگاه <mark>موی خود را فِر ز</mark>د <mark>کردہ آنرا</mark> کوتاہ

<mark>رفت نزدیک چر</mark>اغ شال گرمی پوشید <mark>خورد یک چایی</mark> داغ (سعیدہ موسویزادہ)

(سعیدہ موسویزادہ) سيـب <mark>سیب سردش شدہ ب</mark>ود

ماهى ماهیام داد کشید غول این تُنگ مَنم دوست دارم بروم گربهها را بزنم! (مريم هاشمپور)

سگە

سکّه قِل خورد آمد توی گلدان افتاد سبز شد، دهتا بر گ اسکناس نو داد (مريم اسلامي)

بیزبیزها به هم نگاه کردند. معنی خانواده را نمی دانستند. لپ قرمزی گفت: «خانواده چی بیز؟» فرویز خندید. کجویز چپ چپ نگاهش کرد. درازویز گفت: «خانواده، خانواده بیز. افراد نبیز! شرا خانواده نبیزین؟» کلّه گنده هنوز نفهمیده بود خانواده یعنی چه. کلّهاش را نیزین؟» خاراند. نمی دانست چه بگوید. درازویز به کجویز و فرویز نگاه کرد. فرویز گفت: «شما بلد بیزین خانواده چی بیز؟» بیزبیزها با هم گفتند: «چی بیز؟» کجویز یک دستش را روی کمر درازویز گذاشت و گفت: «این داداش بیز.» هم آبجی بیز.»

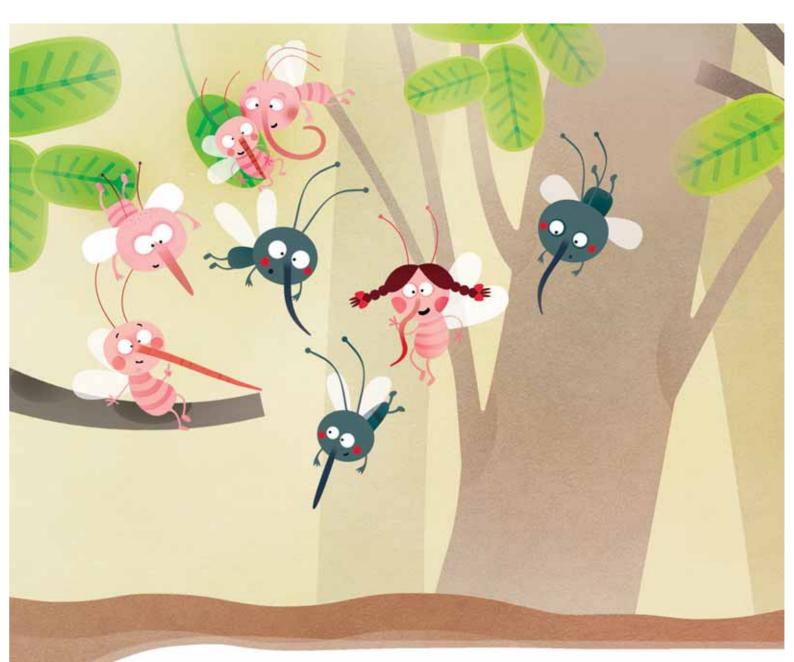
درازویز گفت: «ما افراد نبیزیم، خانواده بیزیم.»

بیزبیزپشـهها چشمشان به یک درخت توت سیاه افتاد. کلّهگنده گفت: «افراد! توت خوردن می بیزیم!» به طرف شاخهای پر از توت رفتند. چشمشان افتاد به سه تا پشه که خرطومهایشان را توی یک توت فرو کرده بودند و فورت فورت مک میزدند. پشهها تا بیزبیزها را دیدند، خشکشـان زد. پشهای که پاهای درازی داشت، خرطومش را از توی توت بیرون کشید. خرطومش سیاه شده بود. شلوول و ریزهمیزه زدند زیر خنده. کلّهگنده به آنها چشمغرّه رفت. کلّهگنده گفت: « شما کی بیزین؟» پشهی پا دراز گفت: «ما، ما بیزیم!» دماغ نیزهای گفت: «ولی ما پشه بیزیم.» پشهای که خرطومش کج بود، گفت: «ما هم پشه بیزیم. این، فرویز بیز، این، درازویز. من هم کجویز بیزم.»

ANT N

۴

فروردين۲۹۳۱

درازویز گفت: «پشههایی که از یک دسته تخم در می بیزن، خانواده بیزن.» کلّه گنده گفت: «ما هم از یک دسته تخم در بیزیدیم.» بیز بیزها هم گفتند: «پس ما هم خانواده بیزیم.» خودشان از چیزی که گفتند، جا خور دند. به هم نگاه کردند و با تعجّب گفتند: «ما خانواده بیزیم؟» – ما خانواده بیزیم؟ – ما خانواده بیزیم؟ بریدند توی بغل هم. زدند زیر گریه و گفتند: – کجا گم بیزی؟ – کاشکی زودتر پیدا بیزی!

لپ قرمزی با خوش حالی به طرف فرویز پرید و دستش را روی بال او گذاشت و گفت: «آبجی من هم بیز؟» درازویز گفت: «نبیز، آبجی تو او بیز.» به ریزهمیزه اشاره کرد. کلّهگنده ریزهمیزه را توی بغل گرفت و گفت: «این آبجی نبیز. ریزهمیزه بیز.» فرویز نفسش را بیرون داد و گفت: «این ها نفهمیده بیزن خانواده چی بیز.» شل وول گفت: «خانواده چی بیز؟» درازویز پرید و گفت: «شما دنبال من پر بیزین.» پشهها دنبالش پریدند. به گودالی پر از آب رسیدند. یک دسته تخم ریز پشه روی آب بود. تخمها به هم چسبیده بودند. پشهها دور تخمها، روی آب ایستادند. درازویز گفت: «ما از توی تخم در آمده بیزیم.» چینجوری این جوری شد □ علی اکبر زین العابدین

استها

هر چیزی که ما از آن استفاده می کنیم، از اوّل به شکلی که الآن می بینیم نبوده است. از چند هزار سال پیش تا به حال، انسانها همـه چیز را بارها و بارها با فکر خودشـان تغییر دادهاند تا به این شکلهایی که من و تو می بینیم در آمدهاند. حالا ما راحت تر می توانیم از همه ی آنها اسـتفاده کنیم. من می دانم از حالا به بعد هم، باز همه چیز تغییر می کنند. در این صفحه، سر گذشت بعضی از این پدیدهها را می خوانید.

وقتی به مسافرت می رویم کیف و چمدانها را صندوق عقب ماشین می گذاریم. من و برادرم عاشق این هستیم که بابا راه بیفتد و هر کدام از ما برویم زیر پتوی مخصوص خودمان و از پنجرهی ماشین جادّه را نگاه کنیم. البتّه من با اتوبوس و قطار هم سفر رفتهام. صندلی اتوبوس بزرگ و راحت است. البتّه خیلی تند نمی رود. اتوبوسها و اتومبیلها یک

خوبی دارند؛ آن هم این که هر وقت هوا سرد باشد بخاری و هر وقت گرم باشد کولر روشن می کنند یا پنجره را باز می کنند. هر وقت هم بخواهیم می توانیم بخوابیم. هیچ حیوان وحشی هم نمی تواند به ما حمله کند. چون پوزهاش محکم به بدنهی اتومبیل بر خورد می کند. با اتومبیل ها می توانیم یکی دو روزه به دور ترین شهر ها سفر کنیم.

3 2

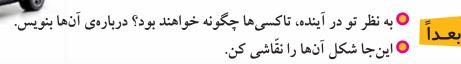

مامان بزرگِ مامان بزرگِ من چند باری در درشکه سرما خوردند. چون درشکهها بخاری نداشتند. آن وقتها، مردم به دنبال اسب آخرین مدل بودند که تازه نفس و سرحال باشد. مردم به جای بنزین به اسبهایشان باید آب و خوراکی میرساندند. من شنیدهام که چند هزار سال طول کشید تا آدمها بتوانند اتومبیلی بسازند که خودش راه برود. تا دیگر ما آدمها برای این طرف و آن طرف رفتن احتیاجی به حیوانات بی گناه نداشته باشیم.

بدی سفر با درشکهها این بود که مردم باید همراه خودشان آذوقه و غذای زیادی میبردند، چون روزها و ماهها سفرشان طول میکشید. و اگر هم کسی بیمار میشد به سختی میتوانست یک پزشک پیدا کند. خیلیها در مسافرت جانشان را از دست میدادند.

آن موقعها مردم برای سفرهای طولانی دستهجمعی حرکت می کردند تا مواظب همدیگر باشند.

اسم من نیل است.من یک رود بزرگ هستم. می خواهم برایتان ماجرای حضرت موسی(ع) را تعریف کنم. او پیامبر بزرگ خدا بود. می خواست همهی مردمان زمانش را به خداپرستی دعوت کند. پادشاه زمان او «فرعون» بود. فرعون می گفت: «من خدا هستم و همه باید من را بپرستند.» حضرت موسی(ع) و یارانش با او مبارزه کردند. فرعون بسیاری از آنها را به زندان انداخت یا از بین برد.

تا این که بعد از سالها تحمّل سختی،خداوند به حضرت موسی(ع) و یارانش فرمود تا از آن سرزمین کوچ کنند. فرعون وسربازانش هم پشت سر آنها راه افتادند، تا آنها را نابود کنند. مردان خدا به من رسیدند. راهی جز عبور از من برای نجات از دست دشمنان نبود. خداوند به حضرت موسی(ع) دستور داد عصایش را به من بزند! من هم به دستور خدا کنار رفتم و راهی برای عبور آنها باز کردم. آنها خوش حال شدند و به راحتی به آن سوی آب رسیدند. نوبت به فرعون وسربازانش رسید. وقتی خواستند از من عبور کنند باز هم به دستور خداوند موجهایم را به جای اوّل برگرداندم و همهی ظالمان را نابود کردم.

خدایا! من نمی دانم چرا بعضی آدمها خودشان را بالاتر و بهتر از همه می دانند؟! کاش هیچ کس مغرور نبود و خودش را بالاتر از دیگران نمی دانست!

• تصويرگر: عاطفه ملکی جو

-1 براد خانوادهی ^{ما} 🗖 عليرضا متولّى برادرم کوچک است. من به او می گویم: «نینی داداش!» صبحها که می خواهم ببوسمش خواب است. شبها که او می خواهد با من بازی کند، من خوابم می گیرد. وقتی گریه می کند، مادر می گوید: «شاید جایش خیس است.» پدر می گوید: «شاید گرسنه است.» مادربزرگ می گوید: «نه جایش خیس است و نه گرسنه است، پشتش را بمالید خوب می شود.» مادر پشتش را میمالد و نینی داداش کمی از شيرهايي را كه خورده است، بالا مي آورد و بعد دیگر گریه نمی کند. نی نمی داداش همیشه بوی خوبی میدهد. پدر می گوید این بوی بهشت است. 🔿 تصويرگر: سام سلماسي مادر می خندد و برای نی نمی داداش، شعرهای بی سروته میخواند. نینی داداش من میخندد. امّا وقتی پدر این شعرها را برایش مىخواند، گريه مىكند. مادر به پدر مىگويد: «باید بروی کلاس آواز!» نینی داداش هر وقت مرا می بیند، دست و پا می زند ٩ و شادی می کند. من او را بغل می کنم و گردنش را بو می کنم. فروردين۲۹۳ من بوی بهشت را دوست دارم.

سيرى له غم داشت، يك معفر توزنده جانى چيزى لم داشت

سیری بود که نه غم داشت و نه چیزی کم داشت؛ امّا یک روز صبح که از خواب بیدار شد احساس کرد غم دارد و انگار یک چیزی کم دارد. هرچی فکر کرد چرا غم دارد و چه چیزی کم دارد متوجّه نشد. از خانه زد بیرون. رفت تا به یک تک درخت رسید، به او گفت: «تو میدانی چرا غم دارم و چه چیزی کم دارم؟»

درخت گفت: «من تازه از خواب بیدار شدهام. اگر چند روزی بمانی، شاید بفهمم چرا غم داری و چه چیزی کم داری.»

سیر به راهش ادامه داد تا به چشــمهای رسید. گفت: «تو میدانی چرا من غم دارم و چه چیزی کم دارم؟»

چشمه قُل قُل کرد و گفت: «من که خیلی خوش حالم؛ چون حسابی پر آبم. وقت فکر کردن به غم را ندارم.»

سیر ناراحت و غصّه دار به راهش ادامه داد. یکدفعه یک گرد سیاهی با سرعت از راه رسید و گفت: «ارباب خودم سیر سیر غمگین. ارباب خودم چرا نمی خندین؟»

سیر خوب که نگاهش کرد دید یک سکّه است که خودش را سیاه کرده. برای سکّه همهچیز را تعریف کرد. سکّه گفت: «من نمی توانم جوابت را بدهم؛ امّا اگر همراهم بیایی، سفره یا آینه حتماً جوابت را میدهند.»

سیر همراه سکّه به راه افتاد. رفتند تا به یک خانه رسیدند. سکّه در زد. سنجد آمد و در را باز کرد و سکّه را بغل کرد و بوسید. داخل اتاق یک سفره پهن بود. روی سفره یک سیب نشسته بود. ساعت و سبزه و آینه و سرکه و سمنو هم بودند. سفره مثل مادر بزرگی به سکّه خوش آمد گفت. بقیّه هم یکی یکی از جا بلند شدند، جلو آمدند و با سکّه روبوسی کردند. آینه جلو آمد. سکّه خودش را توی آن دید که سیاه شده بود. صورتش را پاک کرد و رفت روی سفره نشست. سیر امّا هنوز دم در ایستاده بود. سفره گفت: «مادر جون چرا دم در ایستادهای؟ بیا این جا الآن

سیر رفت روی سفره نشست. همه سروصدا میکردند. ساعت درینگی کرد و گفت: «ساکت باشید! الآن سال تحویل میشود.»

همه ساکت شدند. فقط صدای تیک تیک ساعت شنیده

ا، فروردين ۲ ٩

میشد. ساعت چندتا تیک تاک کرد و بعد درینگ بلندی کرد و گفت: «آغاز سال ۱۳۹۲ هجری شمسی.»

سکه به شکمش زد و چرخید. سنجد به هوا پرید و پشتک زد. سیب دور خودش چرخید و گفت: «سال نو مبارک!» همه دست زدند و با هم روبوسی کردند و سال نو را تبریک گفتند. سیر هم با همه روبوسی کرد. دست آخر سکّه گفت: «حالا میتوانی از مادر بزرگ سفره یا آینه سؤالت را بپرسی. »

سیر خندید و گفت: «دیگر نه غم دارم و نه چیزی کم دارم. چون اینجا هم شاد شدم و هم یک عالمه دوست پیدا کردم.»

سُنْبُل =عزّت اله الوندى

ماهی قرمیز توی آب تنگ چرخی زد. قُلپ قُلپ دوتا حباب کوچولو فوت کرد توی آب. سیرکه و سیب کنار هم حسابی گرم تعریف بودند. سنبل خان خودش را در آینه دید و گفت: «دلم داره تاپ تاپ میکنه.»

بعد از توی آینه به ساعت نگاه کرد ویکدفعه پرسید: «وا چرا ساعت داره برعکس می چرخه؟»

ساعت کمی دستپاچه شد وخودش را در آینه نگاه کرد. امّا قبل از این که غش کند، آینه گفت: «نترس، تو داری درست میچرخی. من همه چیز رو برعکس نشون میدم.» ساعت یک نفس راحت کشید. سنبل خان گفت: «پس چرا نمییان. من خیلی حالم بده. همهش دلشوره دارم.» سیب گفت: «چند قطره از سرکه بخور تا دلشورهت بره !»

سرکه گفت: «چرا از من؟»

سنبل خان گفت: «دعوا نکنید سرکه بخورم فشارم میافته.» سمنو فوری پرسید: «یه کم سمنو نمیخوای؟» سنبل خان گفت: «نه. نمیتونم خوب هضم کنم. ...پس چرا نمییان؟»

ساعت گفت: «تیک تیک ...ما همه مثل تو منتظریم. اینقدر بیتابی نکن. داماد که نباید اینقدر عجول باشه.» آینه گفت: «فقط چند دقیقه مونده.»

سسنبلخان آه کشید. ماهی قرمز توی تنگ بالا وپایین رفت. سیر وسسماق و سبزه و سنجد هم به جمع هفت سین اضافه شدند. سبزه با سیر وسماق وسنجد رفته بود آرایشگاه. موهایش را کوتاه کرده بود و یک روبان سفید به آنها بسته بود.

سنبل خان خوش حال بود. همه خوش حال بودند. سبزه کنار سنبل ایستاد و با هم عکس یادگاری گرفتند. ساعت داد زد: «هیس!» وقتی همه ساکت شدند گفت: «تیک تیک تیک.. سال

همه سر سفرهی هفتسین جمع بودند: سیب، سنجد، سرزه، سرمنو، سیر، سرکه، سرماق. حتّی ماهی قرمز کوچولو و آینهی نقرهای.

سیب زودی رفت و بالای سفره نشست و گفت: «این جا، جای منه.»

همه گفتند: «نه بابا!»

سیب گفت: «خُب من سیب سرخ و خوشگلم، میوهی بهشتیام؛ باید بالای سفره بشینم.»

سـبزه، سیب را کنار زد و گفت: «ببینین! من که سبزم، برای همه شادی می یارم، باید این جا بشینم.»

سکَه قِل خورد و قِل خورد و به بالای سفره رسید. برقی زد و به سبزه گفت: «کنار، کنار! من از همه بهترم، نشونهی برکتم؛ اینجا جای منه.»

سروصدای همه بلند شده بود. هر کی دلش میخواست جای خودش بالای سفره باشد، برای همین از خودش تعریف میکرد. یکدفعه ماهی کوچولو باصدای بلند گفت: «بسه دیگه. بالای

یک دعمہ تلکی کو چو تو با صفاقی بندہ محف ، «بسته کیا۔ بالا ی سفرہ جای ہیچ کدومتون نیست.»

سنجد گفت: «خُب پس جای کیه؟» آینهی نقرهای به قرآن روی طاقچه اشاره کرد. همه دور قرآن جمع شدند. آینه گفت: «اونجا، جای قرآنه.»

قرآن که بالای سفره نشست، دیگر چیزی توی سفره کم نبود. همه می توانستند با خوش حالی سال جدید را شروع کنند.

11

نزدیک تحویل سال بود و مامان سکّه خیلی کار داشت. امّا سکّه کوچولو نمی گذاشت او به کارهایش برسد. مامانسکّه از دست او خسته شده بود. برای همین سکّه کوچولو را انداخت توی قلّک و گفت: «همانجا بمان تا بچّهی خوبی بشوی.»

بعد یک نفس راحتی کشید و رفت. سکّه کوچولو توی قلّک بالا پرید، پایین پرید، هیچ راهی نداشت. سوراخ قلّک خیلی بالا بود. توی قلّک چندتا اسکناس پیر چرت میزدند. از سروصدای سکّه کوچولو بیدار شدند و گفتند: «اگر سروصدا کنی از قلّک بیرونت میکنیم. سکّه کوچولو باز هم بالا پرید و خندید. اسکناس ها او را گرفتند و از قلّک بیرون انداختند.

سکه کوچولو پرید و رفت تا مادرش او را نبیند. قل خورد و قل خورد و افتاد توی سفرهی هفت سین. سنبل و سبزه و سرکه و سیب و سمنو منظّم و مرتّب گوشه ای نشسته بودند. خانم سرکه هم با شکم گنده اش خوابیده بود و خروپف می کرد. سکّه کوچولو که پرید توی سفره، خورد به سنبل و خاک گلدانش را ریخت. بعد روبان سبزه را کشید. سمنو را لگد کرد و جای پایش را روی سمنو گذاشت. سیب از ترس جا خالی داد تا به او نخورد. امّا سکّه محکم به خانم سرکه خورد. خانم سرکه از خواب پرید و پُف پُف سرکه بالا آورد. بعد با عصبانیّت مامان سکّه کوچولو را صدا کرد. سکّه کوچولو پشت سیب قایم شد. سیب که دلش برای سکّه کوچولو سوخته بود به مامان سکّه گفت: «قول می دهد دیگر اذیّت نکند. اصلاً همینجا کنار من توی سفرهی هفت سین می نشیند.»

سکُه کوچولو هم قول داد. ولی تا سال تحویل شود یکجا ننشست. موقع تحویل سال هم، مامان سکُه او را از تنگ ماهی بیرون کشید!

آقای سیر که کت وشلوار سفید دامادی پوشیده بود، پرید بیرون و گفت: «چه خبرتونه دیوونهه!!» سنجدها خیلی مؤدّب بودند و حرف بد نمیزدند؛ برای همین فقط گفتند: «شما که طوریت نشد، پیالهی ما شکست.» سیر گفت: «طوریم نشد؟ عصبی که شدم، هول که کردم، سفرهم که دیر شد، دلم که مثل سیر و سرکه جوشید!» سنجدها ریختند روی سر و کلّهی سیر و هی ماساژش دادند. بادش زدند فوتش کردند تا حالش بهتر شد. گفتند: «حالا خوبین؟ ما رو هم می برین سفره؟»

تصويرگر: حديثه قربان

10

همه با هم ریختند توی پیالهی اُقای سیر و ٰرفتند تا سفره. توی سفره چه خبرها که نبود، همه خوش حال و خندان، خوشگل و مشگل داشتند بگو و بخند می کردند. با دیدن سنجدها و سیر خوش حال شدند و برایشان دست زدند و سوت کشیدند.

حالا سفرهى هفتسين كامل بود.

